

Tvunget til å rive i strandsonen

- Grusomt, sier hy

En familie i Viksfjord har revet flere tiltak i og rundt hytta etter at kommunen ble tipset om ulovligheter.

HÅVARD WANNEBO
havard.wannebo@op.no

Hytteiere ble i vinter bedt om å uttale seg etter at kommunen mottok tips om at båthuset deres ble benyttet som hytte.

Byggene til familien ligger på festet grunn, og kommunen påpeker i brevet eierne at båthuset ble byggemeldt i april 1965. Dette var bare to måneder før strandloven trådte i kraft i 1965.

Hytteieren har snakket med ØP. Hun er lei seg for det som har skjedd, og sier at dette har vært tungt. Hun synes heller ikke dette er helt rettferdig. Les uttalelsene hennes lengst ned i saken.

- Daglig bruk

I redegjørelsen til kommunen skriver familien at seks voksne og flere barn og ungdom gjerne befinner seg på hytta samtidig, og at familien derfor har tatt båthuset i bruk som en del av «den daglige bruken av hytta».

De forklarer at det er etablert platting som erstatning for skiferheller og gress som lå der tidligere.

- Slik vi har forstått lovverket og byggetillatelsen er det tillatt å benytte et båthus til noe mer enn kun å lagre båter og båtutstyr, og dette mener vi at vi har forholdt oss til, skriver hytteeierne.

Deler av brevene er sladdet.

- Vi håper vår redegjørelse er tilstrekkelig for å lukke saken, og imøteser tilbakemelding dersom noe fremdeles er uklart, avsluttes redegjørelsen.

Saken ble ikke lukket.

Etter å ha lest tilsvaret, påpeker kommunens saksbehandler at bygningen aldri har vært godkjent for annet enn enkel lagring av båt, og at alle tiltak, ominnredning og bruksendringer vil kreve dispensasjon fra plan- og bygningsloven om forbud mot tiltak i hundremetersbeltet:

- Det gjelder både bruken av selve naustet til personopphold og anleggelsen av platting utenfor. Flyfoto viser at sistnevnte ble etablert en gang i tidsrommet 2007-2010, skriver kommunen, som understreker at kommunen også plikter å forfølge saken - og til å legge løpende tvangsmulkt for å etterkomme pålegg.

- Alt dette er bare trist

I en ny redegjørelse som ØP har

HAR REVET: Plattingen rundt båthuset er nå revet, og familien sier at de har revet også innvendig etter pålegg fra kommunen.

FOTO: HÅVARD WANNEBO

PLATTING: I en utvidet redegjørelse fra hytteeierne er de åpenbart lei seg. Bildet viser plattingen rundt hytta. Denne har de nå fjernet.

FOTO: LARVIK KOMMUNES POSTJOURNAL

fått delvis innsyn i, erkjenner hytteeierne at plattingen ble anlagt mellom 2007 og 2010. De redegjør for hvordan og hvorfor familien har handlet i god tro, og viser til familiens gode minner, og til feriebilder fra stedet.

- Vi har mange gode minner fra sene sommerkvelder her, fra regntunge dager med utedo og kortspill. Nå skal alt endres fordi det graves i strandsonen (...). La oss få en avslutning her sommeren 2023. Det kan ikke skade noen, skriver avsenderen, som har fått rettefrist til medio september.

Kommunen presiserer at hytteeierne eventuelt kan søke dispensasjon, men har også varslet 15.000 kroner i engangsmulkt, og løpende dagmulkt på 500 kroner per dag dersom tiltakene ikke skulle bli rettet innen fristen.

- Ser helt grusomt ut

Vi prater med en av hyttas eiere. Hun stiller seg helhjertet bak kommentaren fra redegjørelsen om at «alt dette er bare trist». Hun sier at saken er vond og ønsker i utgangspunktet ikke oppmerksomhet omkring den,

men går med på å svare på enkelte av spørsmålene våre.

Hun sier at familien nå jobber med å tilbakeføre i tråd med kommunens pålegg.

Hun ønsker ikke svare på hvorfor familien ikke har søkt

tillatelse for tiltakene framfor å rive.

- Store deler i og rundt hytta vår er nå revet, og tilbakeført slik den så ut da den ble bygget i 1965. Det ser helt grusomt ut, sier hun.

PLAN- OG BYGNINGSLOVEN §1-8 - FORBUD MOT TILTAK LANGS SJØ OG VASSDRAG

- I 100-metersbeltet langs sjøen og langs vassdrag skal det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser.
- Andre tiltak etter § 1-6 første ledd enn fasadeendringer kan ikke settes i verk nærmere sjøen enn 100 meter fra strandlinjen målt i horisontalplanet ved alminnelig høyvann. Dette er likevel ikke til hinder for fradeling ved innløsning av bebygd festetomt etter tomtefestelova.
- Forbudet etter andre ledd gjelder så langt ikke annen byggegrense er fastsatt i kommuneplanens arealdel eller reguleringsplan, jf. §§ 11-9 nr. 5 og 12-7 nr. 2.
- Forbudet etter andre ledd gjelder ikke der kommunen i kommuneplanens arealdel har tillatt oppføring av nødvendige bygninger, mindre anlegg og opplag som skal tjene til landbruk, reindrift, fiske, akvakultur eller ferdsel til sjøs, jf. § 11-11 nr. 4.
- For områder langs vassdrag som har betydning for natur-, kulturmiljø- og friluftsinnteresser, eller for vassdragets kapasitet, skal kommunen i kommuneplanens arealdel etter § 11-11 nr. 5 vurdere å fastsette grense på inntil 100 meter der bestemte angitte tiltak mv. ikke skal være tillatt.

Kilde: lovdata

Hyttteeieren

PRIVATISERING AV STRANDSONEN

Adgang forbudt-skilt og privatisering av strandsonen førte til avisskriverier i Østlands-Posten allerede på 1930-tallet.

- Det var helt nødvendig å gjøre dette nu. Det er ingen mening i at noen få tusen mennesker kan stenge alle de andre ute fra adgangen til å bade, uttalte justisdepartementets ekspedisjonssjef Augdahl til Østlands-Posten da det ble fremmet et forslag om å gi kommunene adgang til å ekspropriere badeplasser allerede i 1936. Forslaget ble stemt ned. Slik har lovverket utviklet seg:

- **Fra 1954** inntrådte en midlertidig lov om byggeforbud for strandstrekninger, og åpnet for at fylkesutvalgene kunne nedlegge byggeforbud i et belte inntil 300 meter fra sjøen. Forbudet var ikke generelt, og ga ingen veiledning til hvordan unntaksvurderingen skulle skje. Både Tjølling og Brunlanes innførte byggeforbud i enkelte områder.
- **I 1955** fikk hele strekningen fra Stavern til Nevlunghavn et 75 meters byggeforbud. 83 grunneiere ble berørt. Også i Tjølling vedtok Fylkesutvalget et byggeforbud for enkelte eiendommer, og i varierende avstand fra sjøen. I Tjølling ble 69 eiendommer berørt.
- **I 1957** ble 1954-loven bestemmelsen endret og tatt inn i Friluftsløven. Friluftsløven bestemte at fylkesutvalgene nå kunne nedsette tidsbegrenset byggeforbud dersom hensikten var å sikre eller fremme friluftslivet dersom området grenset mot sjø eller vassdrag. Friluftsløven ble til, og sa at «enhver har rett til å bade i sjøen eller vassdrag fra strand i utmark eller fra båt når det skjer i rimelig avstand fra bebodd hus og uten utilbørlig fortrengsel eller ulempe for andre».
- **I 1965** ble loven avløst av en ny, midlertidig strandlov fordi 1957-loven ikke vernet strandarealene godt nok. Loven flyttet makt fra fylkesutvalgene til formannskapet i den enkelte kommune, og åpnet for at kommunene selv kunne vurdere annerledes og tillate bygging også i strandsonen. 1965-loven etablerte et generelt byggeforbud i 100-metersbeltet langs sjø.
- **I 1965** ble Bygningsloven vedtatt. Loven gjaldt planlegging av arealdisponering, og krevde at alle kommuner utarbeidet en generalplan.
- **I 1969** vedtok Tjølling kommune sin delgeneralplan, som gjaldt Torsøyhalvøya. Kommunen fortsatte arbeidet med å utarbeide en generalplan for hele kommunen.
- **I 1971** ble den midlertidige strandloven erstattet av en permanent lov. Forbud mot bygging i 100-metersbeltet ble videreført. Arealene i strandsonen skulle forvaltes «ut fra en samfunnmessig helhetsvurdering til beste for brukerne og grunneierne». Dispensasjonskompetansen (hvem som gir dispensasjon fra byggeforbudet) ble flyttet fra kommunene tilbake til fylkesutvalgene. Byggeforbudet i 100-metersbeltet ble videreført.
- **I 1976** ble dispensasjonskompetansen igjen flyttet tilbake til kommunene i en ny lov.
- **I 1979** vedtok Brunlanes sin generalplan.
- **I 1982** entes en rekke kommuner i en høringsrunde at regelverket knyttet til strandplaner generelt og hyttebygging spesielt var alt for komplisert.
- **I 1983** vedtok Tjølling kommune sin generalplan.
- **I 1984** fikk kommunene viljen sin - krav om egne strandplaner ble fjernet.
- **I 1985** ble plan- og bygningsloven innført. Her ble også strandsonevernet tatt inn. Loven forenklet regelverket og bygget videre på bygningsloven fra 1965. Naturvern og friluftsliv skulle stå sentralt i arealforvaltningen, og 100-metersbeltet ble videreført.
- **I 2009** ble regelverket blitt ytterligere skjerpet i ny plan- og bygningslov. Målet med lovendringen var å unngå bit-for-bit-utbygging av strandsonen, og det ulne dispensasjonsbegrepet «særlige grunner» tatt ut. Fra 2009 fremgår det direkte i plan- og bygningsloven at det i 100-metersbeltet skal tas særlig hensyn til naturmiljø, kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Også brygger er fjernet, og ikke lenger tillatt.

Dispensasjoner

Helt siden Bygningsloven kom i 1924 har det vært mulig for kommunene å gi dispensasjoner, men etter 2009 er dispensasjonspraksisen strammet betydelig inn for bygging i strandsonen:

- Fordelene ved å gi dispensasjon må være klart større enn ulempene etter en samlet vurdering. For strandsonen betyr det at det ikke kan gis dispensasjon dersom hensynet til naturmiljø, kulturmiljø, friluftsliv eller andre allmenne interesser blir vesentlig tilsidesatt», uttrykte statssekretær Heidi Sørensen i Miljøverndepartementet etter lovendringen i 2009.

KILDER: OT. PRP NR. 64 82-83, FOREDRAG OM STRANDSONEN 2010, MASTEROPPGAVE 2019. SAMMENSTILLING: HÅVARD WANNEBO/ØSTLANDS-POSTEN

- Noe som ikke er riktig

Hytteteieren har forståelse for at kommunen er nødt til å følge opp når kommunen får tips om ulovligheter.

- Jeg tror ikke kommunen kunne gjort noe annerledes, og for meg er det viktigste å rydde opp når noen sier at vi har gjort

noe galt, påpeker hun.

Hun har hatt tilknytning til hytta i over 50 år, og syns det er vondt å ikke kunne bruke bygget slik hun alltid har brukt det. Dette smerter særlig når hun vet at andre hytteteiere i området har innredet hyttene sine både med vann og toalett. Hun

ønsker ikke å navngi noen, men mener at det gjelder flere hytteteiere i distriktet:

- Det er noe som ikke er riktig. Vi har heller ingen venner på politiske lister som kan ordne og fikse for oss. Jeg etterlyser rettferdighet for loven, sier hun.

- Vi kan ikke gi opp Larvik sentrum fordi de fleste kjører forbi

En debatt på Torget i Larvik i helga trakk få mennesker. Flere av partiene har i etterkant påpekt at det er vanskelig å trekke publikum til Larvik sentrum.

HÅVARD WANNEBO
havard.wannebo@op.no

VIL HA DEBATT: Landskapsarkitekt og prosjektleder Ingerid Heggelund i Larvik kommune ønsker mer initiativ og debatt omkring sentrum velkommen.

FOTO: ARKIV

Kari-Lise Rørvik (V) tok i går til orde for å tenke annerledes omkring politiske debatter, for eksempel ved å arrangere en uke der debattene skjer på samme sted - gjerne med inspirasjon fra Arendalsuka.

Prosjektutvikler og landskapsarkitekt Ingerid Heggelund i Larvik kommune ønsker en debatt om sentrum hjertelig velkommen.

Hun sier at det må være en grunn til å reise til sentrum, og at man derfor må spørre seg hva som egentlig trekker mennesker til sentrum:

- De fleste mindre byer har ett mindre sted som er samlingspunkt, og i Larvik tenker man at Larvik er et hovedsentrum av flere små sentra. Dette forsøker også sentrumsstrategien å si noe om, men arbeidet med dette er ingen «quick fix», sier Heggelund.

- De fleste kjører forbi

Landskapsarkitekten viser til at man tidligere hadde torghandel i sentrum, og deretter butikker. Så ble det etablert kjøpesentre og netthandel, og det førte til at handelsmønsteret endret seg. Det har rett og slett ført til at færre beveger seg i sentrum.

- Det er mer «liv» i Sandefjord og i Stavern. Hva gjør de riktig der da?
- Stavern er veldig vakkert, og de fleste kjører forbi Larvik for å oppleve Stavern, men vi kan ikke gi opp Larvik av den grunn. Vi må være flere hoder som forsøker å finne gode løsninger som skaper aktivitet og attraktivitet i sentrum, mener hun.

Pasienter og bussreisende

Under såkalte byromstillinger, altså tellinger der man forsøker å finne ut hvor folk befinner seg, oppdaget kommunen at stedene som trakk flest folk i sentrum, var legekantoret på Torget, og busstoppet på Lille-torget.

- Er ikke det litt deprimerende?

- Jo, men tellingene er i det minste ærlige, og det vi kan lese ut av dem, er at det som trekker folk, er de ulike funksjonene i sentrum, sier Heggelund.

Lavhengende frukt

Hun påpeker at Larvik har flere attraktive butikker, også i regional målestokk:

- Sentrumsattraktiviteten handler om hvor disse attraktive funksjonene ligger. Å få inn gode, attraktive funksjoner er sånn sett lavhengende frukter, og enda mindre tiltak, som for eksempel torgbodene, kan senke terskelen ytterligere for at folk skal komme i gang med aktiviteter på torget. Så må man gjøre seg erfaringer og videreutvikle det vi har, sier Heggelund.

Hun berømmer LO-arrangementet, selv om det ikke trakk så mye publikum.

- Vi kan ikke sitte i stolene og peke på dem som ikke får det til. Vi har alle et felles ansvar for å skape aktiviteter i sentrum. Dette er noe vi må jobbe med over tid, og det er viktig å ha is i magen, sier Heggelund.

Har du noen gode ideer om hvordan man kan få mer liv og røre i Larvik sentrum? Skriv gjerne i kommentarfeltet under nettsaken.

markise-mannen **-30%** Til 24/9 Gratis befring **400 03 103**

Interiørgardiner, screens, markiser og garasjeporter